

Başka bir doğa mümkün mü?

Üretimini çıkış noktası kendi çektiği fotoğraflar olan Ahmet Duru, "Bize Ait Bir Yer" isimli ikinci kişisel sergisinde insanın doğaya verdiği zararı tuvalleri aracılığıyla hatırlatıyor. Daire Galerî'deki sergi, 25 Haziran tarihine dek izlenebilir.

BURCU EZER
burcuezerr@gmail.com

Ahmet Duru, Daire Galerî'deki ikinci kişisel sergisi "Bize Ait Bir Yer" ile doğa-insan birlikteliğine ve kent içinde insanların yapaylaştırdığı doğaya dikkat çekiyor. Yok oluşuna gün geçtikçe daha da yakından tanıklık ettiğimiz doğayı önce fotoğraflıyor, ardından kendi soyutlama filtresinden geçirerek resimlerine aktarıyor. Sanatçıyla üretimlerini ve yeni sergisini konuştuk.

Çalışmalarınızda doğa fotoğraflarından yararlanıyorsunuz. Kullandığınız bu fotoğrafları internette ya da dergilerden mi buluyorsunuz yoksa kendiniz çekim mi yapıyorsunuz?

Günlük yaşamımda sık sık estetik açıdan güzel bulduğum doğa fotoğrafları çekiyorum. Bu yüzden doğa fotoğraflarıyla ilgili çalışmalarında yararlanabileceğim büyük bir arşivim var diyebilirim. Çalışmalarımı yaparken de çoğunlukla kendi çektiğim fotoğraflardan oluşan arşivimden yararlanıyorum. Bunun dışında, belirli bir konu üzerinde bir çalışma yapacağım zaman, fotoğraf arşivimde bu konuyla ilgili bir görsel yoksa ya da doğada böyle bir görsel fotoğraflama imkanım bulunmuyorsa o zaman internette de yararlandığım da oluyor.

Nerelerde çekim yapıyorsunuz?

Bazen doğanın güzelliğini henüz yitirmediği farklı şehirlerde, bazen de günlük yaşamımda yaşadığım çevre ve bulunduğum ortamlarda fotoğraf çekiyorum. Ama İstanbul'da yaşadığım için, son zamanlarda fotoğraf çekimlerimde daha çok kentin içinde yok olan doğa ön plana çıkıyor diyebilirim.

Doğal hayattan bu denli uzakta kaldığımız İstanbul'da doğanın sesini aramak zorlayıcı mı?

Büyük çalışmalarımın çıkış noktasını oluşturan fotoğraf çekimlerini genellikle doğanın gerçek güzelliğini yansıtan, İstanbul dışında yerlerde gerçekleştirilmeye çalışıyorum. Çünkü İstanbul'da çoğunlukla kent içine sıkışmış ve insanlar tarafından yapaylaştırılmış bir doğayla karşılaşıyoruz. Bu yüzden, doğanın gerçek güzelliğini ve gizemini fotoğraflarda yakalamak tabii ki zor oluyor. Bu zorlu süreç, beni daha çok makro çekimler gerçekleştirerek daha küçük çalışmalar yapmaya yönlendiriyor.

Yaptığınız çekimleri resimlerimize nasıl entegre ediyorsunuz?

Ahmet Duru, "Nefes", 2016

Çektiğim fotoğraflar çalışmalarımın çıkış noktası olduğu için yaptığım doğa çekimleri, çalışmalarımın çok iyi bir araç oluyor. Seçtiğim fotoğrafın bütünüyle fazla detaylı bir görüntü hakimsese, soft ya da ara renkler çoğunlukta, fotoğraf büyük ve renkli bir çalışma olarak karşımıza çıkıyor. Eğer bu makro çekim bir fotoğraf ise daha belirgin; canlı ve ana renkler görüntüye hakimse fotoğraf genellikle küçük boyutlu bir çalışma olarak ortaya çıkıyor. Bunun dışında fotoğraftaki görselin perspektifi, derinliği ve üç boyutlu algılanacak bir yapısı varsa fotoğraf siyah-beyaz bir çalışma için de çıkış noktası olabiliyor. Kısacası, her fotoğrafı makro ya da mikro oluşuna, renklerine, perspektifine, derinliğine ve çok fazla detay içerip içermemesine göre değerlendiren çalışmaya nasıl uygulayacağımıza karar veriyorum.

İşlerinizde soyutlamalar dikkat çekiyor. Gerçekçi tarza kendi yorumunuzu katıyorsunuz ancak doğanın birebir kopyasını yapmaktan da kaçınıyorsunuz. Bunun sebebi nedir?

Seçtiğim fotoğraftaki kadraj alanını

bütününde gerçekliği yakalamaya çalışırken diğer taraftan soyutlamalara da yer veriyorum. İzleyici çalışmalarına yakından baktığında soyut bir görüntüyle karşılaşsa da, uzaktan baktığında gerçekçi bir resim görüyor. Çalışmaların çıkış noktası fotoğraf olduğu için tamamen gerçekçi ve doğanın birebir kopyası olan işlerin fotoğraftan bir farkı kalmayacağını düşünüyorum. Bu yüzden, imgeleri kendi tarzımla yorumluyorum.

2014'te Daire Galerî'de açtığınız ilk kişisel serginiz "Buralarda Bir Yerde"de panoramik peyzajlarla karşılaşmıştık. "Buralarda Bir Yerde"nin ana teması neydi?

İlk sergim oluşum, varoluş ve kayboluş kavramlarından yola çıkarak yaptığım doğa çalışmalarından oluşuyordu. İzleyici, üretimlerime bakarken makro ve mikro bakış açılarını aynı çalışmada içine yakalayabiliyordu. Yani, izleyici esere yaklaştıkça giderek artan bir soyutlukla karşılaşır, gerçeklikten kayboluşa doğru gidiyordu. Yine aynı sergide zemine odaklanarak yaptığım iki çalışmada ise izleyici tuvale yakın-

laştığında bir arayışın içinde kaybolurcasına manzaranın görünen gerçekliğinin içinde kayboluyordu. Çalışmalar doğanın varoluşu içinde kayboluşunu yansıttığı için bakarken adeta bize ait olanı bulma isteği uyandırıyor. Bu nedenle de ilk kişisel sergim "Buralarda Bir Yerde" ismini taşıyordu.

"Bize Ait Bir Yer" iki yıl aranın ardından Daire Galerî'deki ikinci kişisel serginiz. Sergide nelerle karşılaşacağız?

Sergi aquarel kalemlerle yapılmış olduğum üretimlerden oluşuyor. Bu işlerde doğanın gizemini, gerçekliğini ve yok oluşunu yansıtmaya çalıştım. Kent içinde insanların yapaylaştırdığı doğaya ve doğanın gün geçtikçe yok oluşuna dikkat çekmek istedim.

Sergide küçük çalışmalardan oluşan bir çiçek serisi bulunuyor. Bu seride daha çok kentte bulunan doğadan esinlenerek yaptığım, günlük yaşamda hepimizin karşılaştığı, yol kenarında veya boş arazi içinde kalmış küçük çiçek çalışmaları var. Canlı çiçeklerin yanı sıra kurumaya yüz tutmuş çiçeklerin bulunduğu işlerin, izleyiciye doğanın eşsiz güzelliğinin yanında yok olu-

şunu da göstereceğini düşünüyorum.

Diğer bölümde ise gerçek doğaya ait malzemelerden oluşan bir ağaç ev ve arkasında bulunan duvar çizimi izleyiciyi doğanın gerçek güzelliğiyle buluşmaya davet ediyor. Bunun dışında sergide bir de sisler içinde kalmış ve derinlikleri görünmeyen büyük bir ormanın bulunduğu bir çalışma var. Doğanın gizemli, durağan ve sessiz halini yansıtmayı amaçladığım bu iş, fotoğraf arşivimden yola çıkarak yaptığım üretimler dışında internetteki diğer eserlerden farklı bir yerde.

Sergiye nasıl hazırlandınız? Nelerden ilham aldınız?

Çalışmalarım çoğunlukta kendi çektiğim doğa fotoğraflarından yola çıktığımdan bu sergide de çalışmalarımın hazırlık sürecinde en büyük ilham kaynağım doğa oldu. Doğaya sürekli yeni ve farklı fikirlerle ilham kaynağı oluşturduğum için günlük yaşamımda sürekli bir hazırlık süreci yaşadığımı söyleyebilirim. Tıpkı doğanın kendi döngüsü içinde her an değişime uğraması gibi...

İnsan ile doğa arasındaki ilişkiyi genel anlamda eleştiren bir tavrınız var. Bu tavrı nasıl tanımlarsınız?

Doğanın tüm insanlara ait olduğunu düşünüyorum. Buna dikkat çekmek için de sergiyi "Bize Ait Bir Yer" olarak adlandırdım. İstanbul gibi kalabalık şehirlerde ve büyük kentlerde insanlar doğayı yok ederek yapaylaşıyorlar. Bu nedenle, doğanın günümüzdeki yok oluşu üzerinde insanın olumsuz etkilerini ele alarak bu durumu farklı bakış açılarıyla üretimlerime yansıtmaya çalışıyorum.

Bu eleştiriyi nasıl bir teknikle ortaya koyuyorsunuz?

Çalışmalarında insan-doğa arasındaki ilişkiyi varoluş, gerçeklik ve yok oluş kavramlarıyla irdelerken doğanın gizemini ve güzelliğini ön plana çıkararak insanları doğaya davet ediyorum. Örneğin sergideki "Ev" isimli enstalasyonda ağaç üzerine kurulan ev ve bu ağaç evin arkasındaki duvara yaptığım çizimle insanlara gündelik hayatın karmaşasından uzak, onları doğayla bütünleştirecek bir kapı açıyorum. Bu çalışmayı oluştururken yaşadığım çevredeki ağaç, toprak ve dalları kullandım. Bununla birlikte, çalışmadaki evin gri rengeyle kente hakim olan binaların beton renginde olmasına ve insanların kentten uzaklaşıp doğaya yaklaştıklarında bile aslında kentten kopmadıklarına değinmek istedim.

Her gün biraz daha...

Amerikalı sanatçı Mika Tajima'nın "Duygu Topluluğu" adlı sergisi İMÇ 5533'te açıldı. Hem teknolojinin toplumu dönüştürücü gücünü hem de 'akıllı şehir' kavramını mercek altına alan sergi, Protocinema'nın katkılarıyla gerçekleşiyor.

EGE IŞIK
isik.ege@gmail.com

Çalışmalarını New York'ta sürdüren Mika Tajima'nın kişisel sergisi "Duygu Topluluğu" teknolojinin her gün biraz daha hayatımıza girdiğine işaret ediyor. Protocinema'nın katkılarıyla gerçekleştirilen sergide izleyiciyi wi-fi bağlantısını kullanabilen 'akıllı' ışıklar, transparan resimler, New Songdo City ile İstanbul arasında kurulan bir Twitter Feed bekliyor. İzleyicilerin akıllı şehir konsepti üzerine düşünmesine olanak veren "Duygu Topluluğu" ile birlikte sergi ambiyans ve grafik bir metin olarak gösteren bir poster kampanyası da bütün şehre yayılıyor. Sergi 2 Temmuz tarihine dek İMÇ 5533'te ziyarete açık olacak.

Dijital teknolojinin sanat, mimari ve moda ile etkileşime girdiğinde nasıl daha yenilikçi, yaratıcı bir hale büründüğünü ve bu sürecin nasıl geliştiğini bize anlatabilir misiniz?

Dijital teknolojinin sizin de bahsettiğiniz alanları değiştirip dönüştürdüğü inkar edilemez bir gerçek. Sanatçılar da dahil bütün yaratıcı prodüktörler, bu yeni araçlara uyum sağladılar ve bu teknolojiyi kullanmayı öğrendiler. Son teknoloji araçlarla yerel motifleri sentezleyip yeni bir dijital sanat akımı yaratılar.

Bense işlerimde teknolojinin kendisiyle ilgilieniyorum. Özellikle teknolojinin toplumu, toplumun yapısını ve davranış biçimini nasıl şekillendirdiğini, bu güçlerin birbirinden nasıl ayıramaz olduğunu düşünüyorum, bir durum saptaması üzerine çalışıyorum. Sanatsal çalışma ve araştırmalarımın işte tam da bundan dolayı mimari, ofis tasarımı, ergonomi, fitness ve kişisel bakım gibi konulardan besleniyorum. Çünkü bu alanlarda teknolojinin farklı türleri yer alıyor. Bu alanlar hayatı ve aktiviteleri en üst noktaya çıkartmak için kullanılıyor.

Benim ilgi alanım teknoloji ve maksimal kültürün üzerimize yarattığı yadsınamaz kontrol mekanizması ve bunun daha az 'boşverme özgürlüğü'yle arasındaki ilişki. Boşverme özgürlüğü-

Mika Tajima

ne daha çok sahip olmamız gerekiyor. En son işim olan ışık heykeli "Meridian" sorgulamak için yeni bir alan ve yeni bir deneyim üretmek için akıllı teknolojinin araçlarını kullanıyor. Benim daha çok ilgilendiğim konu insanlar, şehirleri ve nesnelere birbirine bağlayan daha büyük bir sistemin parçası olan akıllı teknoloji.

Giyilebilir teknoloji artık neredeyse moda haline geldi. Üstelik Apple Watch gibi markalar sayesinde artık çok da kolay ulaşılabiliyor. Peki siz bu teknolojiyi işlerinize nasıl yansıtıyorsunuz?

Apple Watch'taki biyometrik teknoloji bugünün teknolojisinin bağlayıcı zorunluluğuna güzel bir örnek. Kendimizi gönüllü olarak bu teknolojinin eline bırakıyoruz; ölçülmeye, takip edilmeye, paylaşılmaya, bağlanmaya dünden razıyız.

Peki tüm bunlar ne anlama geliyor? Bizi İstanbul'da ya da Kore'deki New Songdo City'de yaşayan vatandaşlar ya da bireyler olarak nasıl yansıtıyor? Bu bağlamda yeni teknoloji ve geleneksel yöntemler arasında bir farklılık gör-

müyorum. Yüksek teknolojiyle üretilmiş bir amptülün bir boya tüpünden, çamurdan ya da film makarasından farklı olduğunu düşünmüyorum. Benim için hepsi işlerimde kullandığım birer malzeme ve araç.

Siz işlerinizde duyuları, duyguları nasıl konumlandırıyorsunuz? İşleriniz mekanla nasıl ilişkililiyor?

Hannah Arendt'in tanımladığı 'sosyal buharlaşma' kavramı üzerine çalışıyorum; bir şey net ve somut haldeyken farklı durumlardan geçip değiştiği süreçte soyut ve elle tutulamaz, manevi bir hale dönüşüyor. "Duygu Topluluğu"nda da birtakım maddi unsurlar var. Bir duvarın üstündeki transparan boyalar, ışık armatürleri gibi. Ama aynı zamanda soyut elementler de var; farklı özelliklere sahip ve uzaktaki nesnelere tepki veren ışık gibi. Galeri mekanım ve ışığın rengi değişiklikle beliren twitter var. Globalizmin asla dışına çıkmadığı belli bir işleyiş tarzı olduğu dünyada belki bize, globalizmin hayatımızı nasıl şekillendirdiği hakkında ve nasıl manifestolar ürettiğini

düşünmemiz için bir alan yaratabilir.

Transparan resimlerden ve gerçek zamanda değişen data'dan beslenen ışık yerleştirilmesi "Duygu Topluluğu" vücut kontrol etme amaçlı geliştirilen teknolojileri duyularımıza entegre ederek izleyiciye farklı bir deneyim yaşatıyor. Bu anlamda mekan ile şehir, mekan ile izleyici arasında kurduğunuz bağlantı hakkında ne söylersiniz?

"Duygu Topluluğu" sergisini ortaya çıkarırken İstanbul özellikle aklımda olan bir şehirdi. Sergiyle bağlantı kuracağım uygun şehri düşünürken mesafeli ama bir o kadar da paylaşılan teknolojik şartlara sahip olmasını istedim. Şehre ziyaretim sırasında bu fikir iyice şekillendi.

Araştırmalarım devam ederken, 2015 yılında, İBB'nin afet ve kriz yönetimi, vatandaşlar için şehir operasyonlarını düzenlemek amacıyla kullandığı teknolojileri ele aldığı uluslararası konsorsiyumda bir 'akıllı şehir' girişimi başlatıldığını duydum. Bu, şehre adapte edilmiş, orada yaşayanları belli bir şekilde etkileyecek belli bir teknoloji

anlamına geliyor. Bu 'akıllı şehir' girişimleri her zaman 'kaliteli yaşam' adı altında uygulanır. Bu argüman-sonuç ilişkisi ilgimi çekti. Burada şöyle bir soru soruyorum: Kaliteli yaşamı ararken, hayatın diğer yönlerinden feragat mı ediyoruz?

Kore'de New Songdo City'yi serginin 'ışık kaynağı' olarak seçtim çünkü yoktan var edilmiş bu şehir, geleceğin tam entegre 'akıllı şehir'lerine model olarak gösteriliyor. Bu iki şehri birbirine bağlarken dönüşümlerin yapıldığı alanlarda yaşayan insanların 'duygu iletişimi'nin imgesel ve mekansal betimlemesini yaratmayı amaçlıyordum.

İşlerinizin İMÇ ile kurduğu bağı merak ediyorum. Bu yapı modernleşmenin hızla yaşandığı '60'larda inşa edildi. Bir ışık ağından oluşan enstalasyonunuz, New Songdo ve İMÇ arasında gerçek zamanlı bir bağ kuruyor. Birbirinden 5 bin mil uzaklıkla ayrılan bu iki nokta arasında köprü kurmaktaki amacınız nedir?

Sergi mekanımı ilk ziyaret ettiğimde buranın bir zamanlar ticari bir mekan olmasından, şimdi ise sanat galerisi dahil farklı kullanım alanlarına sahip içeriğinden ve tarihinden çok etkilendim. Benim işim, içinde yaşadığımız zamanın boşluklarını ve çelişkilerini vücuda getiren, inşa edilmiş yaşamsal çevrelere odaklanıyor.

İstanbul'daki bu mekanla New Songdo City'yi birbirine bağlar, farklı teknikler kullanarak, insanların nasıl duygular üzerinden iletişimde kaldığını anlamaya çalıştım. Aynı zamanda yerel özelliklerin varlığını ve bu özelliklerin soyut manada sürdürülebilir olduğunu vurgulamak istedim. Bugünkü gerginliğin sebebi de bu: İletişimde kalmak ve bir yandan bireysel özellikleri sürdürmek.

"Duygu Topluluğu" sergisinde "Meridian" heykelleri için kablolu 'akıllı' ışıklar kullandım. Bu ışık enstalasyonu, tüm sergi alanını İstanbul tekstil çarşısı bir ev olmuş, farklı etkiler yaratan, canlı ve değişken ışıkların kullanıldığı araçsal bir mekana dönüştürüyor. Medikal etrafına tepki veren, analiz edilip hesaplanan ve dönüştürülen duyguları yayınlayan bir lambaya dönüşüyor.